

YAĞIŞLAR, SEVGİLƏR...

(Qoşqar Qaraçaylının şeirləri haqqında)

**Tənhaləşib dərdə, qəmə batmayın,
Özünüzdə oda, közə atmayın,
Bu yağın yağışa çətir tutmayın,
Bu yağın yağışda sevgi ətri var.**

Qoşqar Qaraçaylının şeirləri ilə ilk dəfə "Ədəbiyyat qəzeti" vasitəsilə tanış oldum. Həmin bu "Yağış" şeirini də qəzetdə oxudum (6 iyun 2015-ci il sayında).

Azərbaycan şeirində elə bir şair tapılmıy ki, Yağış obrazına müraciət etməsin. Yağış təkə təbiət hadisəsi olmayıb, insanın mənəvi dünyasının az qala daimi sakininə çevrilməkdədir. İlin bütün fəsillərində Yer üzünə və Azərbaycana yağışlar yağır, Yağışlar fəlakət də gətirir, sərnilik də, daşqın da yaradır, bir oyanma, dirilik də. Poeziyada isə yağış həm təbii gözəllik, həm də sevgiyə açılan qapıdır.

**Qızıl gözəllikdi, dürr gözəllikdi,
Varsa gözəllikdə sirr gözəllikdi,
Hər düşünə damcısı bir gözəllikdi,
Bu yağın yağışda sevgi ətri var.**

**Nə hava dəyişsin, nə günəş çıxsın,
Nə zaman tələssin, nə ömür axsın,
Yağsın səhərdə, kaş elə yabsın
Bu yağın yağışda sevgi ətri var.**

Qoşqar Qaraçaylının bütün "yağışlı" şeirlərində o sevginin işığını, rəngini gördüm. Bir dəli yağış yağır, bu dəli yağışın altında şair arzulayı ki, oturma sühbətə açılmasın:

**Ağlayam, yağış da bir ucdan yağa,
Yağa damcı=damcı, hey döyə məni.
Bu yağış sevgiyə öyrədə məni,
Bu yağış sevgiyə səsdəyə məni.**

Qoşqar Qaraçaylının ikinci şeirlər kitabı-"Uzaqlar" ("Mücrü" nəşriyyatı, 2024) bir mənada yağışlar, sevgilər paraleli üzərində qurulub.

Bir şairin romantik duyğular aləmi, təbiətlə və sevgi ilə bağlı hissləri öz təbiiliyi ilə diqqəti cəlb edir. Əlbəttə, hər şairin yaradıcılığında sevgi xətti bu və ya digər dərəcədə qarşılaşırıq, şairlər üçün sevgi heç vaxt tükənmir, illər keçir, cavanlıq ötür, amma sevginin baş mərkəzi-ürək qocalmır. Qoşqar Qaraçaylı hələ cavandır və təbii ki, "Füzulidən bir dad, bir duz" onun şeirlərində də əks olunmalıdır. Qoşqarın sevgi haqqında, bu ali hissini mənə və mahiyyəti ilə bağlı "Sevgi" adlı şeiri var. Baxaq:

**Sevgi bir az darıxmaqdır, əslində,
Bir az təklik,
Bir az yoxluq,
Bir az da uzaqlıq var içində.
Sevgi
Görünməyən izlərdi,
Oxşanmayan saçlardı.
Günəşə gülümsəyən
tumurcuq dodaqlardı.
Sevgi
İki ürək, bir can olmaqdı.
Həm də dəhşətli dərəcədə
bir insana yoluxmaqdı.
Sevgi
Hər gün bir az ölməkdi.**

Bu şeir Qoşqar Qaraçaylının sevgiyə fərdi, subyektiv yanaşmadır. Bunu bir şairin və bir seven insanın dərk etdiyi həqiqətdir. Razılaşmaq da olar, razılaşmamaq da. Amma Qoşqarın sevgi həyəcanlarını ifadə edən, onun yaşadığı həyatın bir parçasına çevrilən MƏN-SƏN həqiqətini də unutmaq ol-

maz. Həm də bu şeirlərində onun sevgi həyəcanları daha təbiidir, saxta və quraşdırılmış sevgi "oyunu" deyil. "Səni yuxuda gördüm"- "Gözlərində uyuyan qəmi yuxuda gördüm". "Bir qız keçdi həyatımdan"- "könlümdəki "ah"a bənzər Bir qız keçdi həyatımdan". "Bir evin divarları"- "Mənim kimi qəmlidir bue vin divarları, Cadar-cadardır ürəyim kimi Her küncündə sevgi sözləri, Sevgi etirafı yaşayır". Doğrudan da, əsl sevgi yaşayan belə deyər bilər:

**Hərdən xətrime dəyir
Saçlarını oxşayan küləklər də,
Yollarına yağın yağışlar da,
Pəncərəndən boylanın çiçəklər də.
Dəyir xətrime
Kəs oxuduğun yuxusuz gecələr də,
Keçdiyən lal-dinməz küçələr də,
Sən olan yalanlar da, gerçəklər də.**

Bax, bu misralardan Füzulidən gələn bir meh var. Mən Qoşqar Qaraçaylıyı yalnız sevgi şairi kimi tanımaq qarşıma məqsəd qoymamışam. Sadəcə, onun şeirlərində daha çox nəzərə çarpan aparıcı xəttin üzərində gelişmələr apardım.

Amma Qoşqarın poetik istedadı tək-cə bu xəttə sığışa bilməz. Onun metaforik düşüncədən doğan, sözü, ifadəni yeni mənə çalarlarına qatan şeirləri sübut edir ki, təzəliyə-yeni söz deməyə can atır. Məsələn, onun qarlı bağlı bir neçə şeiri var.

**Həsrdən üşüyən təbimin üstə,
Olmayan, qalmayan səbrimin üstə,
Qürbətdə babamın qəbrinin üstə
Qar yağır xəbərsiz, səssiz, səmirsiz.**

**Qış gələndə
Adamlar da havalar kimi soyuyur.
Ürəklər də buludlar kimi dolur,
Qara saçlar da qar kimi ağarır.**

Onun təbiətlə bağlı şeirlərində payız darıxmağın, axşamlar isə düşünməyin, sabaha açılan ümidlərin rəmzidir. "Başladı qürbətdə yarpaq tökümü, Ürəyim yarpaqtək əsir sinəmdə. Payıza dönmüşəm bu payız mən də". "Yarpaqlar" şeirinə diqqət edin:

**Sizi tapdamağa ürəyim gəlmir,
Ayağım altında ölən yarpaqlar.
Ay payız eşqinə, payız xətrinə
Qəlbimi ikiyə bölən yarpaqlar.
Düşün ürəyimə, yerə düşməyin
Sizi tapdamağa ürəyim gəlmir.**

Qoşqar Qaraçaylının poetik istedadının daha da püxtələşməsinə, daha da cilalanmasına inanıram. İnanıram ki, onun sevgi nağıllarında küskünlük, hardasa pessimizm notları həddini aşmayacaq, nədən yazırsa-yazsın baba Füzulinin "Ver söz ehya ki" kəlamını unutmayacaq.